

PROVINCIE UTRECHT

JAARPLAN 2023 AGENDA VITAAAL PLATTELAND

JAARPLAN AGENDA VITAAL PLATTELAND 2023

DATUM	23 januari 2023
VERSIE	-
DOCUMENT NUMMER	UTSP-405004140-2914
NAAM PROGRAMMA	Agenda Vitaal Platteland, Jaarplan 2023
NAAM BESTUURLIJKE OPDRACHTGEVER	Mirjam Sterk
NAAM AMBTELIJKE OPDRACHTGEVER	Willemijn Hack
NAAM PROGRAMMAMANAGER	Gerda Jager
STATUS	Definitieve versie

VERSIEBEHEER

Versie	Datum	Auteur	Wijzigingen
C0.1	21-12-2022	V. Monkhorst, H.J. Luiten	1 ^e concept
C0.2	22-12-2022	H.J. Luiten	2 ^e concept, inclusief aanpassingen Gerda, versie PO Landelijk gebied
C0.3	17-01-2023	H.J. Luiten	3 ^e concept, inclusief aanpassingen programmteam, versie PO Landelijk gebied
D1.0	23-01-2023	H.J. Luiten	Definitieve versie

Inhoud

1.	Aanleiding en achtergrond	5
2.	Doelenstructuur en afbakening	5
3.	Opgaven voor de Agenda Vitaal Platteland 2023	6
3.1.	Natuur, water en bodem	6
	Uitvoeren herstelmaatregelen Natura 2000-gebieden	6
	Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland (buiten Natura 2000-gebieden)	7
	Kwaliteitsverbetering natuur	9
	Natuurlijke uiterwaarden (kwaliteitsverbetering natuur / inrichting NNN)	10
	Realisatie groene contour	11
	Verbinden van natuurgebieden	11
	Aanleg kleine landschapselementen	12
	Beleefbare natuur	12
	Agroforestry	12
	Programma natuur	13
	Bossenstrategie	13
3.2.	Landbouw	13
	Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) / Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)	14
	Plattelandscoaches	15
	Landbouw en milieu (LaMi)	16
	Landbouwstructuurversterking	17
	Vrijkomende agrarische bebouwing	17
3.3.	Recreatie	18
	Wandelroutenetwerk Utrecht Oost	18
	Revisie fietsknooppuntennetwerk	18
	Recreatiebanken	19
	Recreatie om de Stad Utrecht	19
3.4.	Leefbaarheid en kleine kernen	20
	Bijdrage aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied	20
3.5.	Gelieerde opgaven	20
	Uitvoeringsprogramma Regionale Veenweiden Strategie Utrechtse veenweiden 2023-2024	20
	Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en Gebiedsgerichte Aanpak Landelijk Gebied (GGA)	21
	Programma Energietransitie 2020-2025	21
4.	Werkwijze	21
4.1.	Instrumenten	21
	Grond	21
	Subsidies	22
4.2.	Organisatie	22
4.3.	Samenwerking met de AVP-Gebiedscommissie Utrecht West	23

4.4.	Afhankelijkheden	24
4.5.	Besturing en beheersing.....	25
4.6.	Financiering.....	26
4.7.	Risicomanagement.....	26
4.8.	Communicatie	27

1. Aanleiding en achtergrond

Vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) geven we uitvoering aan het behouden en versterken van natuur en landschap, verduurzaming van de landbouw en dragen we zorg voor een vitaal en (be)leefbaar landelijk gebied. Het programma AVP is gestart in 2007. In de Kaderdocumenten AVP 2007-2013 (beëindigd in 2011) en AVP 2012-2015 zijn de kaders voor het programma vastgelegd. Binnen deze kaders is het Meerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland 2016-2019 opgesteld. Sinds 2020 wordt het programma jaarlijks met een jaar verlengd in afwachting van de uitvoeringsstrategie landelijk gebied.

Voorliggend Jaarplan AVP 2023 geeft inzicht in:

1. De opgaven (doelen) vanuit de beleidsthema's
2. De beschikbare middelen en financieringsvormen (Provincie, Europa, Rijk, derden) die worden ingezet in 2023.
3. De organisatie binnen AVP, waaronder de sturingsfilosofie en de werkwijze.

AVP is het grootste provinciale uitvoeringsprogramma in het landelijk gebied en werkt in opdracht van diverse beleidsafdelingen. Met name de 5 hoofdopgaven vanuit het UPLG, Natuur, Landbouw, Stikstof, Water en Bodemdaling komen hier in de uitvoering samen.

In de Doorkijk opgaven AVP naar 2027 staan de opgaven binnen het AVP uitgewerkt in de bredere maatschappelijke context en in samenhang met andere opgaven en ontwikkelingen binnen het landelijke gebied. In dit document wordt het doel per opgave samengevat weergegeven.

2. Doelenstructuur en afbakening

In AVP werken we op integrale wijze aan de diverse thema's die van belang zijn voor een vitaal platteland. Het gaat om de volgende thema's:

- Natuur, water en bodem
- Bodemdaling
- Landschap
- Cultureel erfgoed
- Landbouw
- Recreatie
- Leefbaarheid en kleine kernen

Stikstof staat hier niet specifiek genoemd, omdat er momenteel geen specifieke opgave bij AVP ligt. Echter wordt dit in de integrale aanpak in alle gebiedsprocessen/ en projecten wel meegenomen. En is het denkbaar dat in 2023 vanuit de Gebiedsgerichte Aanpak wel opdrachten richting de uitvoering gaan.

AVP is gericht op de uitvoering van eenmalige fysieke maatregelen in het landelijk gebied. Het begrip 'uitvoering eenmalige fysieke maatregelen' omvat overigens niet alleen het daadwerkelijk uitvoeren, maar ook de werkzaamheden die nodig zijn om de uitvoering voor te bereiden (onderzoek, ontwerp, bestek etc.) en te begeleiden (communicatie, afstemming, overdracht naar beheer etc.). AVP doet dit aan de hand van gebiedsprocessen/ - en projecten samen met gebiedspartijen. Per gebied worden de opgaven geconcretiseerd in een projectopdracht en worden inbreng en rol van de verschillende gebiedspartijen vastgelegd.

Daardoor kan de daadwerkelijke uitvoering, d.w.z. de eenmalige fysieke investering, door AVP worden opgepakt, maar ook door derde partijen afhankelijk van de gemaakte afspraken tijdens het gebiedsproces.

3. Opgaven voor de Agenda Vitaal Platteland 2023

3.1. Natuur, water en bodem

Uitvoeren herstelmaatregelen Natura 2000-gebieden

Doel	<p>Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Europese Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Volgens deze richtlijnen moeten lidstaten van de EU specifieke leefgebieden (habitats) en soorten beschermen om de biodiversiteit te behouden. Binnen het NNN in de provincie Utrecht liggen 10 Natura 2000-gebieden. De biodiversiteit in deze gebieden is erg hoog. De meeste Utrechtse Natura 2000 gebieden zijn gevoelig voor de huidige stikstofdepositie. In het aanwijzingsbesluit per Natura 2000-gebied is opgenomen welke begrenzing een gebied heeft en welke natuurdoelen er behouden moeten blijven.</p>
Opgave	<p>In programma's (beheerplannen) per Natura 2000-gebied is de realisatie van het behoud van de soorten en leefgebieden uitgewerkt. De uit te voeren herstelmaatregelen zijn in deze programma's concreet vastgelegd (omvang, frequentie, locatie). Een deel van deze herstelmaatregelen worden binnen het programma AVP uitgevoerd.</p> <p>Het gaat om de volgende gebieden en maatregelen:</p> <p>N2000 Binnenveld Uitvoering inrichting De Hellen, Fortuinzicht en de Achterbergse Hooilanden door Staatsbosbeheer. Maatregelen worden gefinancierd uit een SKNL-subsidie verstrekt in 2020.</p> <p>N2000 Kolland & Overlangbroek Uitvoeren hydrologische herstelmaatregelen in Oud-Kolland afhankelijk van uitkomsten onderzoek en planologische procedures.</p> <p>N2000 Oostelijke Vechtplassen (Utrechtse deel) – Aankoop en ruilen van gronden in Oostelijke Vechtplassen – Beheer & overdracht gronden aan SBB (4 percelen) Uitvoeren van restopgave natuurrealisatie</p> <p>N2000 Nieuwkoopse Plassen en De Haeck (Utrechtse deel: Schraallanden langs de Meije) – Vaststellen Definitief Ontwerp voor de inrichting van de NNN rondom het N2000-gebied; Start voorbereiding van de uitvoeringswerkzaamheden samen met Staatsbosbeheer. N2000 Rijntakken (Utrechts deel: Uiterwaarden Nederrijn)</p> <p>Elster Buitenwaarden: Uitvoering fase 2 inrichting Elster Buitenwaarden (120 ha). Volgens planning wordt de inrichting eind 2023 afgerond. N2000 Uiterwaarden Lek – Aankoop gronden aan de zuidkant van de Lek en opstellen inrichtingsplan voor deze gronden; – Overdracht 15 ha aan ZHL; Opstarten ruilproces voor natuurrealisatie rondom de Horden (geen onderdeel project Natuurlijke uiterwaarden).</p> <p>N2000 Zouweboezem – Uitvoeren ontwikkelingsbeheer in polder Achthoven (nog aan te vragen SKNL subsidie); – Inrichten pioniersmoeras t.b.v. porseleinhoen (maatregel 9a); – Aanvullende instandhoudingsmaatregelen voor de purperreiger (maatregel 9a); – Vergroten en opschonen van een 2-tal poelen; – Uitvoeren maatregelen ten behoeve van de zwarte stern (maatregel 14); – Opstellen herstelplan rietlanden (maatregel 9a); UVAN aanvraag ZHL voor 2,4 ha boomgaard (NNN).</p> <p>Lingegebied en Diefdijk-Zuid – Ruilproces met SBB voor in 2022 aangekochte NNN hectares (binnen N2000).</p>

	In de volgende N2000-gebieden ligt geen opgave voor de provincie Utrecht binnen het programma AVP of is de opgave al uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> - Botshol - Eemmeer en zuidoever Gooimeer (Utrechts deel)
Aanpak	Bovengenoemde maatregelen worden opgepakt.
Indicatoren	Aantal herstelmaatregelen dat in de genoemde N2000-gebieden is uitgevoerd.
Financiën	De middelen voor deze maatregelen zijn deels opgenomen bij de opgave voor het Natuurnetwerk Nederland en deels bij de opgave voor N2000. Naast middelen voor inrichtingsmaatregelen is er ook budget gereserveerd voor de financiering van BIJ12 , monitoring en het opstellen van gebiedsanalyses/beheerplannen. Totaal is er in 2023 € 1,9 miljoen geprogrammeerd.

Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland (buiten Natura 2000-gebieden)

Doel	Met de provinciale Natuurvisie (2017) en de Realisatiestrategie Natuurvisie (2017) is een ambitieus natuurbeleid vastgesteld. In Utrecht komen natuurwaarden voor die nationaal en internationaal van groot belang zijn. Het is onze ambitie en wettelijke verantwoordelijkheid deze natuurwaarden te beschermen en de kwaliteit te versterken. Hiermee dragen we ook zorg voor de Utrechtse biodiversiteit, waaronder onze aandachtsoorten. Om deze ambitie te realiseren en daarmee leefgebieden van de beschermde soorten veilig te stellen is ruimte nodig, in de vorm van een robuust netwerk van aaneengeschakelde natuurgebieden.
Opgave	<p>Realisatie van het door ons vastgestelde Natuurnetwerk Nederland (NNN) volgens de afspraken van het Akkoord van Utrecht (2011).</p> <p>In het Akkoord van Utrecht (2011) is afgesproken om de omvang van het NNN te bepalen op ca. 31.500 ha. De geplande uitbreiding van het Utrechtse NNN is 1.570 hectare in de periode 2011-2027. Om dit doel te halen moeten we jaarlijks nieuwe natuur realiseren. Dit doen we door de functie van gronden aan te passen, bijvoorbeeld van landbouwgrond naar natuurgrond. Inmiddels hebben we 971 ha gerealiseerd (stand per 1-1-2022) en resteert er dus nog een opgave van 599 ha (stand per 1-1-2022, prognose functieverandering 2022 is 40 ha op 20 december 2022). Verwerving en functieverandering vinden plaats op basis van vrijwilligheid, waardoor de resultaten fluctueren over de jaren.</p> <p>Naast verandering van functie moeten we de grond ook inrichten en geschikt maken voor waardevolle natuur met een hoge biodiversiteit. Naast de genoemde 1.570 ha lag er sinds 2011 nog ongeveer 2.700 ha grond die we ook moesten inrichten. In totaal gaat het dus om 4.264 hectare. Hiervan is 1.987 hectare inmiddels ingericht (stand per 1-1-2022) zowel door de provincie als organisaties die terreinen beheren en particuliere terreineigenaren. Er resteert nog een taak van 2.277 hectare (stand per 1-1-2022, prognose 2022 bedraagt 256 hectare op 20 december 2022).</p> <p>De inrichting van het NNN koppelen we op een aantal locaties aan het realiseren van natuur- en boscompensatie. Deze compensatie wordt uitgevoerd vanwege uiteenlopende ruimtelijke ingrepen in de natuur en houtopstanden. Compensatie natuur wordt aangelegd op gronden die niet begrensd zijn als NNN. Deze natuur wordt vervolgens toegevoegd aan het NNN. Hoewel dit geen opgave is die binnen het AVP wordt opgepakt, maken we soms wel in afstemming met de natuur- en compensatiebank werk met werk door de planvorming en uitvoering van beide opgaven gezamenlijk aan te pakken wanneer de opgaven fysiek dicht bij elkaar liggen.</p> <p>De realisatie van natuur in de provincie Utrecht stagneert. Er zijn meerdere factoren die bijdragen aan de stagnatie van natuurrealisatie, zoals de veelheid aan opgaven in het landelijk gebied, beperkte grondmobiliteit en het werken op basis van vrijwilligheid. Eind 2022 is de Realisatiestrategie vastgesteld door GS. Met deze realisatiestrategie geeft de provincie aan hoe invulling gegeven wordt aan de lopende afspraken over de aanleg van meer natuur in de</p>

Provincie Utrecht. Een belangrijk onderdeel daarvan is het nieuwe beleid waarbij ook Groene Contour en agrarische NNN wordt ingezet als zoekgebied voor de NNN opgave.

Aanpak	<p>In 2023 vinden de volgende werkzaamheden plaats:</p> <p>Ruimte voor de Lek</p> <ul style="list-style-type: none">– Overleg m.b.t. resterende opgave functieverandering;– Gronden inbrengen in ruiling met RWS. <p>Wilnis Bovenlanden</p> <ul style="list-style-type: none">– Uitvoeren overgangsbeheer. <p>Groot Wilnis-Vinkeveen</p> <ul style="list-style-type: none">– Natuurinrichting in deelgebieden Grote Sniep, Kamerik-Teylingens, Gagel-Bijleveld en natuurreservaat Demmerik <p>Marickenland</p> <ul style="list-style-type: none">– Start inrichting deelgebied 1 (150 ha) inclusief natuurspeelplaats. Afronding inrichting gepland in 2024;– Inzet op aankoop gronden t.b.v. deelgebied 2. <p>Bijleveld (NNN en natuurcompensatie)</p> <ul style="list-style-type: none">– Opstarten bestemmingsplanprocedure;– Opstellen bestek. <p>Groot Mijdrecht Noord-oost</p> <ul style="list-style-type: none">– Voorbereiding omklap camping De Wilgenborgh t.b.v. realisatie moerasblok 1;– Blijvende inzet op grondverwerving t.b.v. moerasblok 1 en bloemrijk grasland;– Opstellen inrichtingsplan voor realisatie 37,6 ha bloemrijk grasland. <p>Polder Mijnden</p> <ul style="list-style-type: none">– Opstellen samenwerkingsovereenkomst met gebiedspartners;– Opstellen van eerste inrichtingsschets voor de NNN en het omliggende gebied.– De in december 2022 verworven gronden & opstellen inzetten voor het gebiedsproces (ruilen, verkopen, pacht, extensivering, natuurrealisatie) <p>Lingegebied (bij Diefdijk)</p> <ul style="list-style-type: none">– De in 2022 verworven gronden (NNN en ruilgronden) middels ruiling inzetten voor realisatie NNN langs de Diefdijk. <p>Autenasekade</p> <ul style="list-style-type: none">– Voorbereiding uitvoering, o.a. doorlopen vergunningprocedures;– Start uitvoering najaar van ca 4 ha NNN en ca. 26 ha natuur en boscompensatie. <p>Kromme Rijngebied</p> <ul style="list-style-type: none">– Voorbereiding uitvoering 2 (mogelijk 4) kleinere deelgebieden langs de Kromme Rijn;– Gebiedsproces Kromme Rijn Oost:<ul style="list-style-type: none">○ Middels ruiling boerderij de Groote Maat overdragen aan eindgebruiker○ Inzet aangekochte boerderij aan Langbroekerdijk;○ Verwerven/functieverandering 28 ha NNN in Overlangbroek en 9 ha in de Lunenburgerwaard/Rijndijk;○ Voorbereiden /afspraken maken over inrichting natuur in eigendom bij Staatsbosbeheer bij Overlangbroek via SKNL. Inzet is circa 28 hectare bij Overlangbroek. Eerste inschatting is verstrekken SKNL subsidie in 2024, daadwerkelijke inrichting in 2025)
--------	--

	<p>Groenraven Oost</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorveldse Polder: aanbesteding en start uitvoering natuurinrichting (14 ha). - Natuurverbinding Amelisweerd-Nieuw Wulven: Inrichting perceel dat tegen Amelisweerd aanligt en ten zuiden van Fort Vechten. Verkoop Sedumterrein (noordzijde). <p>Utrechtse Heuvelrug</p> <ul style="list-style-type: none"> - Start aanleg ecoduct N226; - Natuurverbinding ecoduct en Leersumse Veld: Opstellen definitief ontwerp, aanvragen wijziging bestemmingsplan, aanvragen vergunningen, aanbesteding. <p>Eemland</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voortzetten ontwikkelbeheer rietland en aanplant van enkele rietstekken. <p>Stoutenburg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opstellen inrichtingsplan; Opstellen projectopdracht en projectplan voor realisatie van de NNN in dit gebied. <p>Convenanten Vallei Zuid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Landgoed de Boom <ul style="list-style-type: none"> o Opstellen inrichtingsplan; o Afspraken maken over functieverandering (insteek 36 ha); o Aanleg kleine landschapselementen. - Landgoed Den Treek <ul style="list-style-type: none"> o Bepalen wat te doen met restantopgave van 8,5 ha. <p>Overige NNN</p> <p>Contact onderhouden met alle terreinbeherende organisaties over de inrichting van gronden die reeds in eigendom zijn</p> <p>Daarnaast wordt in 2023 specifiek ingezet op een aantal maatregelen om de realisatie van de opgave te versnellen.</p> <p>Deze acties zijn nader uitgewerkt in de Realisatiestrategie (2022):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Samenwerking met derden en ondersteunen partners; 2. Grondzaken en instrumentarium nog beter benutten (zoals pachtinstrumentarium, grondbank, uitbreiding kaart prioritair gebieden NNN en kavelruil); 3. Proces en monitoring (zoals groene contour als zoekgebied en inzet op kwantiteit).
Indicatoren	<p>Onderstaand staan de indicatoren uit de Begroting 2023 opgenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is eind 2023 25 ha van functie veranderd. (Op 21-12-2022 circa 160 hectare in beeld waar energie op wordt gezet om deze van functie te laten veranderen in 2023) - Er is eind 2023 300 hectare nieuwe natuur is ingericht. (Prognose 21-12-2022 bedraagt 209 hectares, komt m.n. doordat inrichting Marickenland niet meer wordt afgerond in 2023 maar in 2024)
Financiën	<p>Voor bovenstaande opgaven is in totaal € 14,3 miljoen benodigd in 2023. Dit bedrag wordt ingezet voor realisatie functieverandering, inrichting en proceskosten. Hierin is ook €1 miljoen opgenomen voor de subsidieregeling bedrijfsverplaatsing.</p>

Kwaliteitsverbetering natuur

Doel	Kwaliteitsverbetering van bestaande natuur op de Grebbelinie
Opgave	De doelstelling is het verbeteren van de natuurkwaliteit en het verhogen van de biodiversiteit op de linies en forten van de Grebbelinie, die zijn begrensd binnen het NNN. Het gaat hier om

	een kwaliteitsverbetering van bestaande natuur. Er wordt rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden van de Grebbelinie en door de herstelmaatregelen zal de recreatieve beleving van de Grebbelinie toenemen.
Aanpak	Afronden uitvoering natuurherstel op de Grebbelinie fase 2
Indicatoren	Uitvoering van herstelwerkzaamheden voor de kwaliteitsverbetering van bestaande natuur. De uitvoering vindt plaats op: <ul style="list-style-type: none"> - 32 ha (3 forten en ca 12 km linies)
Financiën	Er wordt in 2023 €210.000 begroot (€10.000 AVP restantbudget vanuit fase 1 en €200.000 wordt gedekt vanuit budget biodiversiteit.

Natuurlijke uiterwaarden (kwaliteitsverbetering natuur / inrichting NNN)

Doel	Realiseren natuuropgaven uiterwaarden Lek en Nederrijn: kwaliteitsverbetering van bestaande natuur, inrichting NNN, inrichting groene contour.
Opgave	In 2021 en 2022 heeft Provincie Utrecht samengewerkt met Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en Waterschap HDSR aan de natuuropgaven in de uiterwaarden langs de Lek en Nederrijn. Natuuropgaven zijn Natuur Netwerk Nederland (kwaliteitsverbetering en inrichting NNN op bestaande eigendommen van Staatsbosbeheer), Natura2000 en Kader Richtlijnwaterdoelen van RWS in combinatie met de dijkveiligheidsopgave van HDSR. De opgaven voor de Provincie in de uiterwaarden zijn gericht op realiseren van riviernatuur zoals moerassen, oibossen, poelen, schraalgraslanden, ruigtes, natte graslanden.
Aanpak	De scope van deze doelen is opgeknipt in vijf trajecten: <ul style="list-style-type: none"> - Twee trajecten bevinden zich in verkenningsfase (Jaarsveld-Vreeswijk en Irenesluis-Culemborgs veer), waarin RWS, SBB en PU samen op hoofdlijnen verkennen welke kansen er zijn om hun opgaven gezamenlijk te ontwerpen/plannen en welke mogelijkheden de uiterwaarden bieden. RWS heeft de projectleiding over verkenningsfase. - De drie andere trajecten (dijktrajecten Wijk bij Duurstede-Amerongen, Culemborg-Beatrixsluizen en Salmsteke-Schoonhoven zijn in het afgelopen jaar doorgezet naar Planvormingsfase (na verkenningsfase). Hiervoor zijn samenwerkingsovereenkomsten ondertekend samen met RWS, SBB, HDSR en de betrokken gemeenten. HDSR is projectleider namens de samenwerkende partijen. In 2022 zijn er subsidies verstrekt aan HDSR om dit uit te voeren. <p>In planfase wordt een concreet plan gemaakt welke verbetering in natuurbeheertypen en hectares kunnen worden gerealiseerd per uiterwaard en een raming van de realisatiekosten. Hierbij wordt ook gekeken welk deel inrichting NNN en of groene contour betreft en welk deel kwaliteitsverbetering bestaande natuur, welk deel kaderrichtlijnwater (RWS) en welk deel dijkveiligheid en bloemrijke dijken (HDSR) inclusief bijbehorende kostenverdeling.</p>
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Gebiedsanalyses en opgestelde voorkeursalternatieven voor de dijktrajecten Jaarsveld-Vreeswijk en Irenesluis-Culemborgs veer. - Concept uitvoeringsplannen voor de dijktrajecten Wijk bij Duurstede-Amerongen, Culemborg-Beatrixsluizen en Salmsteke-Schoonhoven.
Financiën	Er wordt in 2023 € 200.000 begroot voor de verkenningsfase (betreft kwaliteitsverbetering/biodiversiteitsbudget). Voor de planvormingsfase zijn er in 2022 drie subsidies verstrekt waarvan de lasten drukken op boekjaar 2022.

Realisatie groene contour

Doel	Met het Instrumentenkader uitvoering groene contour (2021) zijn de instrumenten voor realisatie van groene contour opgenomen. Realisatie van de Groene contour is nodig om het natuurnetwerk voldoende robuust te maken. We streven ernaar dat in 2040 3.000 ha Groene contourgebied deel uitmaakt van het NNN, waaronder de gebieden die nu al als Groene contour op kaart zijn aangewezen. De nieuwe natuur in de Groene contour wordt toegevoegd aan het NNN en krijgt dezelfde bescherming als het NNN. Groene contour gebieden zijn ecologisch ingericht en worden waar mogelijk met agrarisch medegebruik natuurvriendelijk beheerd. Onderscheid met de hierboven genoemde opgave voor uitbreiding van de NNN is dat realisatie van groene contour ook kan plaatsvinden met gedeeltelijk behoud van de agrarische functie, bijvoorbeeld middels een kwalitatieve verplichting. Omvorming naar natuur is ook in de groene contour mogelijk, maar niet persé noodzakelijk. Bij realisatie van groene contour kan in sommige varianten ook de agrarische functie blijven bestaan.
Opgave	De opgave binnen het programma AVP beperkt zich thans tot realisatie van groene contour in de Uiterwaarden. Deze percelen (ca. 100 ha) worden volledig omgevormd van agrarisch naar natuur. Natuurambitie is realisatie van het dynamische 'natuurtype, een rivier en moeraslandschap. Doordat wij ons nu focussen op de NNN-opgave zal onze capaciteitsinzet de komende jaren vooral daarop liggen en zal de Groene Contour opgave vertragen. Dat houdt echter niet in dat wij de Groene Contour opgave niet meer realiseren, wij gaan hier mee door en zullen onder andere via het traject Duurzame Landbouw met Natuur invulling geven aan deze opgave. Ook zullen wij (deels samen met Rijk en andere provincies) zoeken naar mogelijke instrumenten die wij in kunnen zetten in dit gebied. Natuurrealisatie in dit gebied zal wel plaats vinden doordat wij dit inzetten als zoekgebied voor de realisatie van de NNN-opgave.
Aanpak	De verkenning heeft opgeleverd dat er geen enkele grondeigenaar bereid is of interesse heeft in de zelf-realisatie van natuur, wel is men bereid om gronden te ruilen. In het gebied de Horden wordt gericht ingezet op verwerving van gronden, middels aankoop, ruiling en boerderijverplaatsing. Totale opgave NNN en GC 109 ha in dit gebied.
Indicatoren	0 ha groene contour gerealiseerd in de uiterwaarden in 2023, aangezien het als zoekgebied NNN wordt beschouwd (In de begroting 2023 is 50 ha groene contour opgenomen voor buiten de uiterwaarden.).
Financiën	In 2023 is € 20.000 begroot aan proceskosten voor groene contour uiterwaarden. (Voor groene contour buiten de uiterwaarden is bij de begroting 2023 € 2,5 miljoen begroot. Er moet nog bekeken worden wat de consequentie is voor dit begrootte bedrag van het beschouwen van groene contour als zoekgebied NNN.)

Verbinden van natuurgebieden

Doel	Een van de doelen uit de provinciale Natuurvisie (2017) is het realiseren van groot en kleinschalige ecologische verbindingen ter versterking van het netwerk van aaneengeschakelde natuurgebieden. Leefgebieden van diersoorten worden daarmee weer verbonden, er ontstaat weer ecologische samenhang en soorten kunnen hun areaal vergroten. Ook zijn er minder aanrijdingen met dieren: veiliger voor automobilisten en beter voor de populatieontwikkeling van diersoorten. Zo blijven de omvang en genetische diversiteit van populaties op peil en zorgen we ervoor dat planten- en diersoorten in onze provincie duurzaam kunnen voortbestaan.
Opgave	Vanuit het programma AVP is er een opdrachtgevende rol richting het domein Mobiliteit voor aanleg van de faunapassages. Er is nog 1 faunapassage gepland (zie ook de webkaart): het ecoduct over de N226 op het traject tussen Leersum en de A12. Dit ecoduct vormt een ecologische verbinding tussen de landgoederen Maarsbergen en Kombos en verbindt daarmee het zuidelijke deel met het middendeel van de Utrechtse Heuvelrug. (De projecten natuurverbinding Amelisweerd-Nieuw Wulven en natuurverbinding ecoduct N226 en Leersumse Veld zijn opgenomen onder de paragraaf ontwikkelen NNN.)

Aanpak	In 2023 wordt de aanleg van het ecoduct over de N226 gegund aan een aannemer en starten we met de aanleg. Oplevering van het ecoduct staat gepland voor 2024.
Indicatoren	Realisatie van 1 ecoduct in 2024.
Financiën	Na de aanbesteding begin volgend jaar zal duidelijk worden waarvoor het werk wordt gegund en wat er naar verwachting in 2023 zal worden uitgegeven. Dekking vindt plaats uit middelen van Mobiliteit (die eerder bij het opheffen van de reserve ecoducten zijn overgeheveld naar Mobiliteit). Daarnaast zal er €1,2 miljoen worden gesubsidieerd voor inrichting van natuur op de aangrenzende landgoederen waarvan naar verwachting €0,1 miljoen in 2023. Dit wordt betaald vanuit NNN-budget.

Aanleg kleine landschapselementen

Doel	Een van de doelen uit de provinciale Natuurvisie (2017) is het realiseren van groot- en kleinschalige ecologische verbindingen. Groene dooradering van het landelijk gebied wordt gerealiseerd door kleine landschapselementen (KLE) aan te leggen ter vergroting van de biodiversiteit en versterking van het landschap.
Opgave	Stimulering aanleg en herstel van kleine landschapselementen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - Openstellen van subsidiemogelijkheden voor aanleg en herstel van kleine landschapselementen voor de periode t/m 2024 voor collectief Utrecht Oost (10 gemeenten), voor het grondgebied van de gemeente Woerden, en voor 1 of meer projecten. - Aanpak en activiteiten Platform KLE continueren en uitbreiden. - Subsidierегeling uitwerken voor afwaardering van grond voor KLE (mogelijk via AVP). - Ontwikkelen communicatiemateriaal.
Indicatoren	- In 2023 zijn er 90 nieuwe- en herstelde kleine landschapselementen in de provincie Utrecht gerealiseerd via het Platform KLE. Daarnaast is een subsidieregeling ontwikkeld voor afwaardering van grond, en is tenminste 1 project met afwaardering van grond uitgevoerd of uitvoeringsgereed (mogelijk via AVP).
Financiën	Er wordt € 705.000 begroot voor subsidiëring in 2023.

Beleefbare natuur

Doel	Het doel beleven en betrekken uit onze Natuurvisie (2017) is erop gericht om de participatie van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties te vergroten om zo het draagvlak voor de natuur en de positieve effecten die natuurbeleving geeft meer aandacht te geven.
Opgave	We continueren de vermaatschappelijking van natuur door bij te dragen aan o.a. het project Groen aan de buurt en geven ruimte aan nieuwe initiatieven.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> - Het project Groen aan de Buurt in 2023 via een projectsubsidie (begrotingssubsidie) o.g.v. de Asv te subsidiëren - Het via de subsidieregeling Agenda Vitaal Platteland openstellen van de regeling Beleefbare natuur voor nieuwe initiatieven.
Indicatoren	Er zijn naast Groen aan de Buurt, 2 nieuwe initiatieven gesubsidieerd.
Financiën	In 2023 wordt er € 220.000 bijgedragen aan de aan de projectsubsidie Groen aan de Buurt, waarvan € 120.000 vanuit AVP, € 50.000 vanuit NEL en € 50.000 vanuit klimaatadaptatie. Voor overige initiatieven wordt in 2023 € 70.000 opengesteld via de subsidieregeling AVP.

Agroforestry

Doel	Boeren helpen om Agroforestry te realiseren door bij te dragen aan de aanplantkosten. Daarmee komen positieve voorbeelden tot stand waar andere boeren enthousiast van kunnen worden.
------	---

Opgave	In het Strategisch Bosbeleid Provincie Utrecht staat de ambitie om in 2040 300 ha Agroforestry te realiseren, waarvan 75 ha voedselbossen voor het financieren van de aanplant van noten- en fruitbomen in het agrarisch gebied.
Aanpak	Een subsidieregeling openstellen voor agrariërs om goede voorbeelden van Agroforestry te stimuleren.
Indicatoren	In 2023 is op 27 ha Agroforestry gerealiseerd.
Financiën	In de Kadernota 2022-2023 is €165.000,- beschikbaar gesteld, gedekt vanuit middelen van bossenstrategie.

Programma natuur

Het Rijk heeft op basis van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur (SPUK) €17,4 miljoen aan de provincie Utrecht ter beschikking gesteld voor de uitvoering van herstelmaatregelen in de jaren 2021-2023. Maatregelen die moeten bijdragen aan het realiseren van condities voor een gunstige of verbeterde staat van instandhouding van alle soorten en habitats onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Hierbij ligt de focus op de overbelaste stikstofgevoelige leefgebieden van soorten. Het merendeel van deze maatregelen wordt uitgevoerd door de terreinbeherende organisaties. Vooralsnog, in SPUK 1, zijn er geen maatregelen belegd binnen het Agenda Vitaal Platteland, uitgezonderd de dekking van een deel van de SKNL-aanvraag voor natuurinrichting en kwaliteitsverbetering Schraallanden langs de Meije. In SPUK 2 gaan er mogelijk wel maatregelen bij AVP belegd worden, in het bijzonder bij maatregelen waarvoor functieverandering noodzakelijk is.

Bossenstrategie

De huidige omvang en kwaliteit van bossen staat onder druk door te hoge stikstofdeposities en effecten van klimaatverandering zoals verzuring, verdroging en nutriëntenverlies. Deze effecten hebben grote gevolgen voor de veerkracht en kwaliteit van bossen. De biodiversiteit heeft er onder te lijden en dit zet ecosystemen onder druk. In Nederland is, na een jarenlange toename van bos, het areaal sinds 2013 afgenomen naar zo'n 370.000 hectare. Onze provincie herbergt zo'n 18.000 hectare bos.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er 10% meer bos komt in Nederland. Deze afspraak heeft het Rijk samen met de provincies nader uitgewerkt in de landelijke Bossenstrategie met hoofdambitie; "We willen bos met al zijn functies goed doorgeven aan toekomstige generaties".

Deze ambitie is uitgewerkt in het provinciale Strategisch bosbeleid, met als overkoepelende visie; "Meer, vitaal, toekomstbestendig, beschermd en maatschappelijk gewaardeerd bos". Dat houdt onder andere in de realisatie van 1500 hectare nieuw bos in 2040, het stimuleren van duurzaam bosbeheer, het verhogen van het aandeel natuurbos, het actualiseren van ons beschermingsbeleid voor oude bosgroeiplaatsen, het stimuleren van duurzame houtoogst en het verkleinen van de omvang van kapvlakten.

In 2023 zal er met de beleidsmedewerkers van de bossenstrategie gewerkt gaan worden aan het definiëren van een opdracht richting de uitvoeringorganisatie, zijnde AVP. Daarnaast worden kansen voor bosrealisatie die zich binnen lopende projecten voordoen al opgepakt.

3.2. Landbouw

De provincie streeft naar een maatschappelijk gewaardeerde én vitale en duurzame landbouw. Een landbouw die circulair, natuurinclusief en klimaatneutraal is en zeker ook economisch rendabel: een landbouw met perspectief. De landbouwsector is van belang voor de provincie Utrecht. Maar liefst 50% van het grondgebied is landbouwgrond. De landbouw zorgt voor de voedselvoorziening, en speelt ook een grote rol in de kwaliteit van het landelijk gebied. Duurzame landbouw is landbouw die zowel in ecologisch, economisch als sociaal opzicht toekomstbestendig is.

We zetten in op een duurzaam voortbestaan van de landbouwsector in onze provincie. De agrarische bedrijven produceren gezond voedsel van hoge kwaliteit, op een manier die ook gezond en veilig voor de omgeving is.

Binnen het AVP geven wij invulling aan een duurzamere landbouw door:

- Inzet van Europese middelen voor innovatie en modernisering van agrarische bedrijven, kennisoverdracht, niet-productieve investeringen op het gebied van water en natuur en stimulering van lokale initiatieven via LEADER.
- Inzet van plattelandscoaches voor agrarische ondernemers
- Zorgdragen voor een actueel en relevant informatienetwerk Landbouw en Milieu (LaMi) ter ondersteuning van agrarische ondernemers die werken aan de verduurzaming van hun bedrijfsvoering.
- Ondersteuning van gemeenten en erfeigenaren bij een VAB aanpak (Vrijkomende Agrarische bebouwing)
- Landbouwstructuurversterking met de kavelruil Kamerik-Harmelen

Bovenstaande onderwerpen komen achtereenvolgens aan de orde.

Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) / Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

We spannen ons in om Europese gelden voor de transitie in de landbouw en de ontwikkeling van het platteland die voor Utrecht beschikbaar zijn, optimaal te benutten. In 2022 eindigt het huidige plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3+). In 2023 start het nieuwe Nationaal Strategieplan (GLB-NSP) op basis van het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB 2021-2027). Vanuit team Natuur en Landbouw (NEL) worden de ontwikkelingen van het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid gevolgd, vertaalt en belegd voor de provincie Utrecht.

Het POP3(+) loopt onder AVP nog door in de uitfasering van de projecten. Er worden in 2023 geen nieuwe subsidies verleend, maar de lopende projecten kunnen nog tot en met begin 2026 inzet vragen in de afwikkeling. Ook kunnen er bijvoorbeeld bezwaren in behandeling moeten kunnen worden genomen.

De overgang naar het GLB-NSP is een harde overgang. Er komen nieuwe budgetten en de boekhouding zal gescheiden worden van POP3. Het is de verwachting dat het nieuwe programma een vervolg krijgt in de lijn, onder team NEL.

Hieronder worden alleen de regelingen weergegeven waarbij er in 2023 nog beschikkingen worden afgegeven uit openstellingen eind 2022.

POP3+ Regeling Fysieke investeringen

Doel	Stimuleren van fysieke investeringen ter innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen. Het verstrekken van subsidies is vooral gericht op het stimuleren van investeren in machines en apparatuur die nog niet breed in de praktijk worden toegepast en die verduurzaming van de landbouw beogen.
Opgave	Bijdragen aan de transitie naar een natuurinclusieve kringlooplandbouw, met de nadruk op opgaven uit het NPLG voor de melkveehouderij. Bijvoorbeeld faciliteiten om langer mest op te kunnen slaan.
Aanpak	De regeling is in 2022 aan de hand van een landelijke investeringslijst opengesteld. Daarbij zijn er voor de provincie Utrecht specifieke keuzes gemaakt (opgaven NPLG voor melkveehouderij), waarbij grote investeringen die kunnen leiden tot lock-in vermeden zijn.
Indicatoren	Naar verwachting kunnen zeker 20 tot 30 agrariërs geholpen worden bij de verduurzaming van hun landbouwbedrijven.
Financiën	Hoewel de openstelling in 2022 plaatsvond, zullen de verplichtingen in 2023 aangemaakt worden. Het subsidieplafond wordt naar verwachting verhoogd van € 1 mln. naar 1,788 mln. Daarvan is de helft afkomstig van AVP, een bedrag van € 894.000

POP3+ LEADER

Doel	Stimuleren van innovatieve initiatieven van die van onderop tot stand komen en een belangrijke sociaal-maatschappelijke bijdrage leveren aan de lokale economie van het Utrechtse platteland.
Opgave	Bijdragen aan een duurzame en economisch vitaal platteland.
Aanpak	Op basis van een lokale ontwikkelstrategie die elk van de twee Utrechts LEADER-gebieden (Utrecht-Oost en Utrecht-West) heeft, worden initiatieven gestimuleerd met inzet van LEADER-coördinatoren. In het kader van de verlenging van het POP3 (POP3Plus) wordt ook LEADER verlengd tot en met 2022. In deze periode wordt per jaar een vergelijkbaar budget beschikbaar gesteld als de afgelopen jaren tijdens het POP3. LEADER wordt zodoende zonder wijzigingen voortgezet tijdens POP3+. De subsidiering voor het Utrechtse deel van LEADER Polders met Waarden (in de Vijfheerenlanden) vindt plaats vanuit de provincie Zuid-Holland.
Indicatoren	Het aantal initiatieven dat ondersteund kan worden is lastig in te schatten. In 2023 wordt alleen een kleine uitloop van eind 2022 verwacht, ongeveer twee beschikkingen.
Financiën	In 2019 is al een openstelling gepubliceerd die doorloopt tot en met eind 2022/begin 2023. In 2023 wordt €103.000 gereserveerd voor cofinanciering van de subsidieregeling vanuit het AVP.

POP3/POP3+ Uitvoeringskosten

Doel	Uitvoeringskosten dekken ter uitvoering van het POP3 en POP3Plus voor de provincie Utrecht.
Opgave	Niet van toepassing, betreft kostendekking voor operationele uitvoering van het POP3 en POP3Plus.
Aanpak	Op basis van een prestatieovereenkomst waarin inschattingen zijn gemaakt van aantallen dossiers worden met name de kosten van RVO.nl begroot.
Indicatoren	Niet van toepassing, de uitvoeringskosten zijn gericht op de kosten die de uitvoering van het programma met zich meebrengen, te denken valt aan de inzet van RVO.nl, inzet op het eigen subsidieket en kosten voor communicatie.
Financiën	Verwacht benodigd budget: € 1.148.000 voor inzet van RVO in 2023 en overige uitvoeringskosten (excl. Leader). Voor de inzet LEADER-coördinatoren wordt € 77.000 begroot en voor proceskosten LEADER € 12.000.

Plattelandscoaches

Doel	Ondersteuning van agrarische erfeigenaren/ondernemers bij het maken van keuzes over maatregelen waarmee een transitie naar duurzame landbouw en/of sanering van hun asbestdaken in gang wordt gezet. Naast landbouwtransitie, aanpak van asbestdaken en energietransitie kunnen de plattelandscoaches een belangrijke bijdrage leveren aan: <ul style="list-style-type: none">- de aanpak van Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's);- de (mogelijk) daarmee samenhangende problematiek van ondermijning;- versterking van de verbinding stad-land;- sociale ondersteuning (bijvoorbeeld bij "stil leed");- verbetering van de luchtkwaliteit.
Opgave	Met plattelandscoaches bieden we de individuele boer zo veel mogelijk één aanspreekpunt voor transitievraagstukken, regels en subsidies. De plattelandscoach begeleidt en adviseert agrariërs bij keuzes zoals transitie en verduurzaming van het landbouwbedrijf, bij verandering van de functie van het erf (onder andere bij vrijkomende agrarische bebouwing) of bij beëindiging van het landbouwbedrijf. Bij verduurzaming van de landbouw komen ook

	klimatechnische vraagstukken aanbod, bijvoorbeeld over duurzame energie en de aanpak van bodemdaling.
Aanpak	Het project liep oorspronkelijk tot mei 2023. Inmiddels heeft PS besloten om het project met 3 jaar te verlengen tot 2026. Hiertoe worden zowel de coaches, het operationeel management alsook de projectmanager opnieuw aanbesteed c.q. gecontracteerd. In 2023 worden de landbouwcoaches extra onder de aandacht gebracht bij agrarische ondernemers in de provincie. Daarnaast vindt veelvuldig overleg met gemeenten plaats om aandacht te vragen voor een optimale begeleiding als ondernemers een planologische aanpassing nodig hebben voor de uitvoering van hun plannen. Dit laatste is van belang omdat bij ruim 30% van de trajecten een aanpassing speelt. Ook vindt in 2023 planvorming plaats om na te denken over een meer structurele invulling van Plattelandscoaches, in lijn met de Landelijke plannen op het gebied van sociaal economische begeleiding.
Indicatoren	In 2023 zijn vanaf het begin van het project in totaal 475 (waarvan 135 in 2023) agrarisch ondernemers ondersteund middels een coachingstraject.
Financiën	In 2023 hebben we € 585.000 begroot voor inzet van de plattelandscoaches

Landbouw en milieu (LaMi)

Doel	Het ondersteunen van agrarische ondernemers die werken aan de (verdere) verduurzaming van hun bedrijfsvoering.
Opgave	Inspiratie, kennis en innovatie ontsluiten. Door vanuit het perspectief van de boer te verbinden, ondersteunen en inspireren brengt LaMi handelingsperspectief en daarmee beweging. Want waar beweging is, komt verandering (transitie).
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Voortzetten van de huidige activiteiten "keep up the good work". • Blijven doorontwikkelen van de website • De Aanjager, voortzetten op insteek 'thematisch & human interest'. Bewaarexemplaren voor aan de keukentafel met herkenbare verhalen. • Social Media nog beter benutten (al in gang gezet). Facebook, Instagram, Whatsapp. • Maandelijkse digitale nieuwsbrief (loopt). Doorontwikkeling: functionaliteit van een poll voor gebruikersonderzoek. • Extra aandacht voor de (financiële) onderbouwing van initiatieven en de mogelijke voordelen • Meer betrekken van jonge agrariërs. Extra aandacht besteden aan de relatie door ruimte te bieden aan wensen van jongeren "waar heeft de jonge agrariër behoefte aan?" (verkenning en verbinding) → in '23 komen tot structurele bijeenkomsten. • Betrekken erfbetreders. Besteed extra aandacht aan de onderbouwing van het beleid en de mogelijke voordelen voor de partijen → verder opbouwen van het netwerk met erfbetreders • Participatie plattelandscoaches • Inrichten kerngroep LaMi → LamI moet een meer gedragen platform worden, partners voelen: "LaMi is van ons". • Inzetten op het verder borgen / inbedden van communicatie via LaMi in (bestaande) projecten • Optrekken met GGA om specifiek de agrarische doelgroep te bereiken inzake Gebiedsgerichte aanpak (LaMi is aanvullend op GGA; vanuit landbouwperspectief over de gebieden heen). • Het laten zien van 'best practices' / inspiratiebedrijven op LaMi • Biologisch krijgt een prominentere plek op LaMi. • Onderzoeken mogelijkheden/kansen LaMi & 'verbinding Boer Burger'
Indicatoren	Uitgifte Aanjager in 2023 (2x) en up-to-date website Hogere bereikbaarheid (aantallen) agrarische ondernemers
Financiën	Er is €100.000 beschikbaar in 2023

Landbouwstructuurversterking

Doel	Een goede landbouwstructuur vormt een belangrijke basis voor het verdienmodel van een agrarisch bedrijf. Volgens het Kadaster kan het voordeel van een betere verkaveling voor een boer oplopen tot € 10.000 per jaar. Behalve het voordeel voor de boer kent een betere landbouwkundige verkaveling een aantal bijkomende maatschappelijke voordelen, zoals het toepassen van weidegang.
Opgave	Er is geen concrete opgave benoemd. Subsidie 2 landbouwbruggen voor de kavelruil Kamerik-Harmelen
Aanpak	<ul style="list-style-type: none">– Vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland wordt het POP3 project Kavelruil Kamerik-Harmelen gefinancierd. Aansturing van dit project wordt gedaan binnen het programma Bodemdaling. Afronding van dit project vindt plaats in 2023.– Ook vinden vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland kleinschalige kavelruilen plaats die tot doel hebben de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast dragen deze kavelruilen dragen veelal ook bij aan het versterken van de landbouwstructuur.
Indicatoren	Geen
Financiën	Er is in 2023 € 105.000 begroot voor het project Kavelruil Kamerik-Harmelen. Begrotingssubsidie 2 landbouwbruggen € 50.000

Vrijkomende agrarische bebouwing

Doel	Door de schaalvergroting in de landbouw verliezen veel landbouwbedrijven hun agrarische functie. De bedrijfswoning houdt dan vaak een woonfunctie, voor de andere gebouwen is de problematiek ingewikkelder. De VAB's zijn een punt van zorg voor de provincie Utrecht vanwege het risico op ondermijnende activiteiten, verrommeling van het landschap en milieuproblematiek.
Opgave	Tussen 2015 en 2030 stoppen naar verwachting ruim 800 agrarische bedrijven in Utrecht hun activiteiten.[1] Deze vertegenwoordigen iets meer dan 1,3 mln m2 pandoppervlak. Aan te nemen is dat tot 2030 ruim 0,7 mln m2 aan agrarische gebouwen leeg komt te staan. Bron: onderzoek van Kadaster en WUR: De VAB-opgave in de provincie Utrecht, Aard en omvang nader in beeld gebracht, 2017. [1] Hierbij is nog geen rekening gehouden met de effecten van de recente stikstofplannen van het Rijk.
Aanpak	In 2023 voeren wij de aanpak van de Vrijkomende Agrarische Bebouwing verder uit. We gaan door met het intensiveren van de samenwerking met andere overheden, we zetten ons in om de kansen binnen gebiedsprocessen voor het Nationaal Plan Landelijk Gebied concreter vorm te geven en gaan verder met het communiceren over de VAB-instrumenten en we onderzoeken of uitbreiding van het instrumentarium noodzakelijk is. We delen nieuwe kennis breed. We stimuleren gemeenten om herbestemming zoveel mogelijk te bekijken binnen het grote geheel aan opgaven, binnen de eigen omgevingsvisies. We zetten periodiek overleg met onder andere het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC) voort om onder andere medewerkers van RUD en ODRU bekend te maken met het herkennen van ondermijningssignalen in het buitengebied, specifiek in relatie tot VAB (motie 115). De plattelandscoaches zijn goed 'toegerust' en 'opgeleid' voor het onderwerp VAB. De ervaringen vanuit de praktijk (o.a. ondernemers, plattelandscoaches, gemeenten) worden benut om waar nodig de provinciale aanpak bij te stellen en om onze instrumenten te vervolmaken. In Regio FoodValley & regio Amersfoort is beleidsmatige samenwerking door gemeenten op het onderwerp VAB toegenomen door uitvoering van het subsidie-samenwerkingsproject 2022.

	<p>Wij zetten erop in dat tenminste twee gemeenten in 2023 een visie op VAB hebben opgenomen in haar structuur- of omgevingsvisie voor het buitengebied die verder gaat dan een standaardregeling en afgestemd is op de provinciale kaders. Er wordt dan bijvoorbeeld invulling gegeven aan intergemeentelijke samenwerkingen, een onderbouwing van aanvullende beoordelingscriteria kwaliteitsverbetering bij herbestemming of differentiatie op basis van gebiedskwaliteiten. In 2023 gaan we verder met het onderwerp circulair bouwen ter voorkoming van het ontstaan van VAB, met de verwachting dat er dan ook een beter zicht is op de inspanningen vanuit het Rijk op dit punt.</p> <p>De looptijd van het project is tot eind 2023. In het voorjaar 2023 zullen we een voorstel doen voor een vervolg.</p>
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> - Tenminste 2 gemeenten hebben een visie op VAB opgenomen in de structuur- of omgevingsvisie voor het buitengebied. -
Financiën	Er is €50.000 beschikbaar voor deze opgave in 2023.

3.3. Recreatie

Wandelroutenetwerk Utrecht Oost

Doel	In 2023 wordt de bewegwijzering van wandelroutenetwerk Utrecht-oost geplaatst en de bewegwijzering van het Lustwarande wandelnetwerk verwijderd. Eind 2023 beschikt de provincie over een compleet (provincie dekkend) wandelroutenetwerk gebaseerd op knooppunten.
Opgave	Aanleg van een wandelroutenetwerk in AVP-gebied Utrecht Oost, zodat in de hele provincie een wandelnetwerk beschikbaar is. Dit wandelroutenetwerk versterkt het recreatief hoofdnetwerk en biedt kansen voor duurzame route gebonden recreatie, rekening houdend met spreiding en recreatieve zoning. In het westen van de provincie zijn de laatste gebieden in 2017 voorzien van een wandelroutenetwerk.
Aanpak	Aanleg van het wandelroutenetwerk In 2022 is ca 850 km routelijnen afgestemd met de grondeigenaren en hebben de 13 betrokken gemeenten het voorlopig ontwerp goedgekeurd. Momenteel (eind 2022) loopt een aanbesteding voor de realisatie van wandelroutenetwerk Utrecht-oost (en beheer en onderhoud voor gehele provincie). Begin 2023 wordt bekend welke partij deze opdracht mag uitvoeren. Samen met deze aannemer wordt het detailontwerp (beeldbestek uitgewerkt) en wordt de bewegwijzering gefaseerd aangelegd.
Indicatoren	Wandelknooppuntensysteem is eind 2023 beschikbaar in de gehele provincie Utrecht
Financiën	Er is in 2023 € 690.000 begroot voor de aanleg van het resterende wandelroutenetwerk Utrecht Oost.

Revisie fietsknooppuntennetwerk

Doel	In 2023 worden het voorlopig ontwerp (routelijnen) en definitief ontwerp (bordenplan) van het te reviseren fietsknooppuntennetwerk opgesteld en wordt met de revisie gestart. Medio 2024 beschikt de provincie over een volledig gereviseerd fietsknooppuntennetwerk.
Opgave	Om (recreatief) fietsen te bevorderen gaat de provincie in 2023 en 2024 het verouderde fietsknooppuntensysteem aanpassen. Het fietsknooppuntensysteem is een landelijk bewegwijzeringssysteem dat erg populair is onder fietsers. De bebording heeft haar houdbaarheidsdatum bereikt. De revisie van het provinciaal fietsroutenetwerk (1.600 km) zorgt tevens voor een aanbod dat beter aansluit bij de vraag naar nieuwe en veiligere routes en een betere aansluiting met recreatieterreinen en natuurgebieden, steden, dorpen, horeca en cultureel erfgoed.

Aanpak	Wegbeheerders en terreineigenaren (gemeenten en grondeigenaren) worden betrokken en hun input wordt in 2023 verwerkt in het voorlopig ontwerp (inclusief Streefbeeld recreatief fietsroutenetwerk en bebording) en definitief ontwerp (bordenplan).
Indicatoren	Eind 2023 is de revisie van het fietsknooppuntennetwerk voorbereid: het voorlopig ontwerp, en het streefbeeld recreatief fietsroutenetwerk en bebording zijn opgeleverd. Samen met de geselecteerde aannemer een definitief ontwerp (bordenplan) is opgesteld.
Financiën	De totale verwachte kosten worden geraamd open €1.250.000 waarvan € 750.000 wordt begroot in 2023 en € 500.000 in 2024.

Recreatiebanken

Doel	De provincie vindt het belangrijk dat inwoners bewegen en kunnen genieten van de natuur en constateert dat er te weinig rustpunten zijn langs de wandelpaden en wil daarom het plaatsten van extra recreatiebanken stimuleren. Verder is het belangrijk dat de banken snel kunnen worden gevonden door hulpdiensten en wandelaars en dus worden uitgerust met gps-coördinaten.
Opgave	Plaatsen van recreatiebanken aan opengestelde wandelroutes gelegen in een natuurlijke omgeving in het buitengebied van de provincie Utrecht.
Aanpak	Via geïntensiveerde communicatie over de subsidieregeling en versoepeling van enkele criteria een versnelling in de realisatie van de 100 recreatiebanken bewerkstelligen.
Indicatoren	Plaatsing van 100 recreatiebanken (waarvan 17 subsidie-aanvragen inmiddels gehonoreerd zijn en 83 als doel in 2023) langs openbare wandelpaden in de natuur verspreid door de gehele provincie Utrecht.
Financiën	Van het totaal beschikbare budget van € 70.000 is nog € 58.000 beschikbaar voor 2023.

Recreatie om de Stad Utrecht

Doel	Het programma Recreatie om de Stad Utrecht (RodS) heeft als doel het realiseren van een groengebied rond de stad Utrecht waar bewoners kunnen wandelen, fietsen en ontspannen. De provincie Utrecht vindt het belangrijk dat de inwoners van (de gebieden rond) Utrecht op fietsafstand van huis aantrekkelijke, gevarieerde groene gebieden vinden, waar zij van hun vrije tijd kunnen genieten.
Opgave	Het programma Recreatie om de Stad Utrecht is per 1 augustus 2020 afgerond. De onderstaande 2 resterende projecten zijn ondergebracht bij het Agenda Vitaal Platteland: <ul style="list-style-type: none"> – Fietspad IJsselwetering: Aanleg van het fietspad IJsselwetering (2,4 km) langs de IJsselwetering te noordwesten van IJsselstein en reconstructie van een nabijgelegen wandelpad. – Fietsverbinding Reijerscop: Aanleg van een fietspad van 3 tot 6 km ten zuiden van Reijerscop.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> – Fietspad IJsselwetering: Het streven is om in 2023 de laatste benodigde stukjes grond te kopen. En daarnaast afspraken te maken over de aanleg van het fietspad. De aanleg vindt waarschijnlijk plaats door de gemeente. – Fietsverbinding Reijerscop: Het streven is om in 2023 de laatste benodigde stukjes grond te kopen voor deeltracé prio 2. Verder zal er een tekening en bestek met raming worden opgesteld voor deeltracés 1 en 2, zullen benodigde planologische procedures in gang worden gezet en zal na doorlopen procedures gestart worden met de aanleg van deeltracé 1.
Indicatoren	Aanleg van fietspaden IJsselwetering en Reijerscop.
Financiën	Voor fietspad IJsselwetering is in 2023 €190.000 begroot voor m.n. grondverwerving

	Voor fietspad Reijerscop is er in 2023 circa € 2mln. Begroot waarvan € 1,9 mln. voor de aanleg en €140.000 voor grondvererving.
--	---

3.4. Leefbaarheid en kleine kernen

De provincie werkt met verschillende instrumenten aan een leefbare omgeving waarin alle inwoners nu en in de toekomst goed en gezond kunnen leven, wonen, werken en ontspannen. Eén van deze instrumenten betreft het bijdragen aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied via Kern met Pit en subsidiëring van lokale initiatieven.

Bijdrage aan initiatieven voor leefbaarheid en kleine kernen in het landelijk gebied

Doel	Het realiseren van een gezondere- en sterkere economische- en sociale basis voor een vitaal platteland, inclusief de kleine kernen, waarbij de voorzieningen in overeenstemming zijn met de behoeften van bewoners en gebruikers.
Opgave	Initiatieven van inwoners stimuleren om te komen tot voorstellen die de leefbaarheid van het landelijk gebied en de kleine kernen versterken.
Aanpak	Er kan subsidie verstrekt worden voor: <ul style="list-style-type: none"> – Het in stand houden van basisvoorzieningen in geval van marktfalen; – Bevordering van sociale cohesie in de kleine kernen; – Organisatie van culturele en/of gemeenschappelijke activiteiten. <p>Samenwerking met de stichting KNHM zetten we voort in de opgave kern met pit, waarbij bewonersinitiatieven uit kleine kernen een bijdrage van €1.000 voor een initiatief kunnen ontvangen. Dit willen we voor 2023/2024 borgen via een begroting subsidie o.g.v. de Asv.</p>
Indicatoren	Er zijn naast subsidiëring van 10 initiatieven via Kern met pit, nog 8 subsidies versterkt in 2023.
Financiën	Er is in 2023 €350.000 beschikbaar: <ul style="list-style-type: none"> • €300.000 voor subsidiëring van projecten • €25.000 voor Kern met pit in 2023 • €25.000 voor een aanjager die de subsidie stimuleert bij de doelgroep en initiatiefnemers helpt om tot daadwerkelijke aanvraag te komen.

3.5. Gelieerde opgaven

Binnen domein leefomgeving lopen er diverse programma's die raken aan de huidige opgaven binnen het programma AVP. In onderstaande 3 programma's zijn concrete raakvlakken in de uitvoering aanwezig.

Uitvoeringsprogramma Regionale Veenweiden Strategie Utrechtse veenweiden 2023-2024

Dit Uitvoeringsprogramma is eind 2022 vastgesteld. In het Uitvoeringsprogramma Bodemdaling 2020-2023 staat hoe de provincie de ambities voor het remmen van bodemdaling wil halen en langs welke weg het veenweidegebied toekomstbestendig gemaakt wordt. Dit programma en het programma AVP overlappen momenteel binnen de projecten Kavelruil Kamerik-Harmelen en Veenweide Infiltratie Systeem (VIS) Groot Wilnis-Vinkeveen. Voor beide projecten worden middelen ingezet uit het programma AVP. Aansturing van beide projecten is belegd bij het programma bodemdaling. In opdracht van programma bodemdaling doet AVP de uitvoering van het Veenweide Infiltratie Systeem (VIS) Groot Wilnis-Vinkeveen.

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en Gebiedsgerichte Aanpak Landelijk Gebied (GGA)

In juni 2022 heeft het Rijk de [startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied externe link](#) gepubliceerd. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied brengt de opgaven op het gebied van stikstof, natuur, water, bodem en landbouw, samen en zorgt voor een gecombineerde aanpak voor een vitaal landelijk gebied. In november 2022 maakt het Rijk de regionale uitwerking van de doelen voor natuur, water en klimaat bekend. In dit dossier houden we u op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen rondom het Nationaal Programma Landelijk Gebied, en met name wat dit betekent voor onze provincie.

Omdat gebieden verschillen, verschilt ook de aanpak per gebied. Het Rijk heeft alle provincies gevraagd om een Provinciaal Gebiedsprogramma op te stellen. Hierin stellen de provincies per gebied de doelen voor stikstof, natuur, water, bodem en landbouw vast. Deze programma's moeten op 1 juli 2023 klaar zijn. Bij elkaar tellen die doelen op tot het landelijke doel van 50 procent minder totale stikstofemissie in 2030 en het halen van de instandhoudingsdoelen.

De provincie Utrecht hanteert voor de Gebiedsgerichte Aanpak de volgende principes: we doen het samen, het gebied staat centraal en we organiseren een grote betrokkenheid en inbreng van de direct betrokkenen. In onze provincie zijn [negen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden](#). Om tot provinciedekkende en werkbare gebieden te komen, hebben we de provincie opgedeeld in negen werkgebieden op basis van onder andere de daar spelende problematiek, natuurlijke grenzen en lopende gebiedsprocessen. AVP hanteert dezelfde 9 gebieden in haar programma.

Wat NPLG en GGA voor de uitvoeringsorganisatie en dus AVP betekent, zal in 2023 duidelijk moeten worden in de 2de fase van de concernopdracht 'uitvoeringsstrategie landelijk gebied'. Maar ook in de huidige situatie wordt de samenwerking gezocht, zowel op niveau van programmamanagers, als in de gebieden tussen de GGA gebiedscoördinatoren en de AVP opdrachtgevers en projectleiders en grondzaken.

Programma Energietransitie 2020-2025

Het Programmaplan Energietransitie 2020-2025 heeft tot doel om de energietransitie in de provincie Utrecht te versnellen op een haalbare en betaalbare wijze. Het programma geeft uitvoering aan de afspraken die in het provinciale coalitieakkoord, het nationale Klimaatakkoord en het internationale Klimaatakkoord van Parijs zijn gemaakt met betrekking tot het besparen van energie en het opwekken van duurzame energie. Vanuit AVP worden de plattelandscoaches ingezet om agrariërs en andere erfeigenaren te ondersteunen op het gebied van asbest eraf, zon erop'.

4. Werkwijze

4.1. Instrumenten

Grond

Grond is een belangrijk instrument voor de Agenda Vitaal Platteland. Grond is vaak de motor voor de doelrealisatie: verkoop, aankoop, ruil en functieverandering van grond. Het heeft de voorkeur om functieverandering en aankoop door partijen zelf zo veel mogelijk te stimuleren. Hiervoor zijn de Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) en de Uitvoeringsverordening aankoopsubsidie NNN-gronden (UVAN) beschikbaar.

In de Nota Grondbeleid (2020) en het Uitvoeringkader grondbeleid (2020) liggen de kaders en spelregels vast die in acht genomen moeten worden bij grond aan- en verkoop. Deze zijn mede gebaseerd op de Wet Agrarisch Grondverkeer en gericht op marktconformiteit, gelijkberechtiging en openbaarheid.

In de realisatiestrategie voor versnelling van de NNN-opgave, die eind 2022 door GS is vastgesteld, is opgenomen om de kaart prioritaire gebieden NNN uit te breiden voor de percelen 'nog te ontwikkelen natuur' die binnen de Natura-2000-gebieden liggen in de gemeente Vijfheerenlanden. Op die manier is het ook daar mogelijk om op basis van schadeloosstelling te onderhandelen. Tevens wordt het prioritaire gebiedenbeleid geëvalueerd, mede om te kijken of het geschikt is voor de aankoop van piekbelasters in het kader van de GGA LG.

Verder wordt gewerkt aan een Grondstrategieplan voor het NPLG (vaststelling naar verwachting eerste helft 2023 door PS), waarin ook het grondinstrumentarium voor het programma AVP wordt meegenomen. Ook is te verwachten dat Q2 2023 instrumentarium en beleid wordt toegevoegd op aangeven van het Rijk, o.a. ten aanzien van piekbelasters.

Subsidies

Ook in 2023 zal een deel van het Programma AVP worden uitgevoerd met subsidies. De subsidieregeling Agenda Vitaal Platteland provincie Utrecht vormt hiervoor de basis. Deze regeling is voor jaargang 2023 geactualiseerd en vastgesteld. De begroting geeft de grondslag en dit jaarplan komt daarmee overeen. Daarnaast worden binnen AVP project- en exploitatiesubsidies (beide begrotingssubsidies) verstrekt op basis van de Algemene Subsidieverordening provincie Utrecht. Ook wordt gebruik gemaakt van de Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) en de Uitvoeringsverordening aankoopsubsidie NNN-gronden (UVAN) voor het realiseren van de natuuropgaven. In 2023 wordt er onderzocht of de AVP subsidieregeling op deze manier wordt voortgezet of dat er een subsidieregeling voor het hele Landelijk Gebied komt met daarin subsidieartikelen hoofzakelijk gericht op de 5 prioritaire opgaven.

Naast POP3PLUS en GLB/NSP is ook hier te verwachten dat in 2023 meer instrumentarium en beleid wordt toegevoegd op aangeven van het Rijk en provincies o.a. ten aanzien van landbouwtransities.

4.2. Organisatie

De organisatie van het programma Agenda Vitaal Platteland is uitgewerkt in hoofdstuk 2 van de Organisatieleidraad Agenda Vitaal Platteland (ambtelijk document, nr. 81F4F5B2). Om te zorgen voor een efficiënte en effectieve uitvoering van het programma is bovenstaande organisatieopzet uitgewerkt. De bestuurlijk opdrachtgever (BO) voor het programma AVP is de gedeputeerde Landelijk Gebied. Ambtelijk opdrachtgever (AOG) is de Domeinmanager LLO. De programmamanager AVP krijgt opdracht van de domeinmanager LLO om het programma AVP uit te voeren.

Binnen het uitvoeringsprogramma AVP onderscheiden we twee niveaus: het programmaniveau en het projectniveau. Op programmaniveau wordt gestuurd op realisatie van de doelen die vanuit het AVP-programma worden nagestreefd. Deze doelen volgen uit de diverse beleidsopgaven van de provincie waarvan de uitvoering binnen het programma AVP is belegd. Om deze doelen te realiseren worden projecten uitgevoerd, veelal in gebiedsprocessen. Dit gebeurt op het projectniveau binnen het programma.

AVP was oorspronkelijk een concernopgave. In 2019 is AVP in de lijn geplaatst, mede vanwege het blijvende karakter van een uitvoeringsorganisatie landelijk gebied en vanwege de omvang van het team. Echter is de organisatie nalatig geweest AVP verder in te bedden in de lijn. In opdracht van de Domeinmanager LLO vindt nu die inbedding plaats. Dat betekent dat in 2023 AVP versterkt zal worden met een lijnmanager die samen met de programmamanager sturing zal geven aan het AVP en ook een belangrijke rol zal spelen om invulling te geven aan de toekomstige uitvoeringsorganisatie te bepalen in de vervolgoopdracht van Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied (ULG).

4.3. Samenwerking met de AVP-Gebiedscommissie Utrecht West

De AVP-gebiedscommissie Utrecht West is ingesteld door Gedeputeerde Staten en heeft tot taak het adviseren van gedeputeerde staten op verzoek en uit eigen beweging over de uitvoering van dit jaarplan en de samenhang tussen dit gebiedsprogramma, ontwikkelingen in het westen van de provincie en aanvullende ambities van gebiedspartijen op de diverse opgaven in het landelijk gebied. In de commissie zitten diverse gemeenten en waterschappen, vertegenwoordigers van de landbouwsector, terreinbeherende organisaties en een aantal belangenorganisaties. Zie www.utrecht-west.com voor meer informatie.

Exploitatiesubsidie

Voor ondersteuning van de AVP-gebiedscommissie Utrecht-West wordt in 2023 € 777.000 aan budget

beschikbaar gesteld voor een exploitatiesubsidie voor de Stichting Gebiedsontwikkeling Utrecht-West. Daarnaast zijn er nog middelen begroot voor de onafhankelijk voorzitter van de commissie en vacatiegelden, totaal € 27.000. 2023 Zal een transitiejaar zijn voor de Gebiedscommissie Utrecht-West zoals hieronder staat beschreven. Het programmabureau zal na 2023 ophouden te bestaan. De functie van het programmabureau zal ingebed worden in provinciale NPLG organisatie.

Uitvoeringstrategie Landelijk Gebied (ULG)

In het oosten van de provincie is geen bestuurlijke gebiedscommissie actief. Het vormgeven van de bestuurlijke samenwerking rondom de uitvoering in het landelijk gebied is onderdeel van de Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied (ULG). Daarbij wordt gesproken over 2 toekomstige bestuurlijke tafels: Regio Stuurgroep Utrecht-West en Regio Stuurgroep Utrecht-Oost. Deze en wat dat betekent voor de bestaande bestuurlijke gremia, zoals Gebiedscommissie Utrecht-West zal in 2023 verder bepaald en ingevuld worden. 2023 zal daarin een transitiejaar zijn.

Binnen de AVP gebiedsprocessen en projecten wordt er uiteraard wel samengewerkt met andere overheden, grondeigenaren en belangenorganisaties. En is er op gebieds-/polderniveau stuurgroepen vaak sprake van stuurgroepen.

4.4. Afhankelijkheden

Het programma AVP 2023 wordt uitgevoerd binnen de middelen en mogelijkheden die in dit jaarplan staan opgenomen. Uiteraard spelen er bij elke opgave andere afhankelijkheden. Een aantal programmabrede afhankelijkheden worden hieronder kort toegelicht.

Capaciteit

Voor de uitvoering van het programma is ca. 40 fte benodigd. Aangezien niet alle opgaven in één keer kunnen worden opgepakt vraagt dat om prioritering van de opgaven binnen de beschikbare capaciteit. Voor uitvoering van nieuwe opgaven, zoals de groene contour, bossenstrategie en het landelijke programma natuur is aanvullende bemensing/ herprioritering van de opgaven noodzakelijk. Ook is het te verwachten dat het koppelen van de 5 opgaven van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), stikstof, natuur, landbouw, bodemdaling, water, extra capaciteit in de uitvoering vraagt.

Vrijwilligheid natuurrealisatie

Vanuit Provinciale Staten is ons meegegeven om de natuurdoelstelling via het vrijwillige spoor te bereiken. Draagvlak in het gebied is voor ons belangrijk. Wel hebben wij in het verleden al gekozen om mogelijk in de toekomst een meer dwingend instrumentarium in te zetten, hiervoor zijn gebieden aangewezen op de prioritaire gebiedenkaart NNN. Het prioritaire gebiedenbeleid evalueren wij en zullen dit eventueel herzien.

Deze acties voeren we gezamenlijk uit met de teams NEL en GEB. Een nadere uitwerking van deze acties is opgenomen in de Realisatiestrategie. De acties worden elk kwartaal besproken met de gedeputeerde landelijk gebied in het strategisch overleg natuurrealisatie.

Relatie andere opgaven in het landelijk gebied

Dit jaarplan is opgesteld, omdat gedurende 2022 nog een uitvoeringsstrategie voor het landelijk gebied zal worden opgesteld. Het programma AVP heeft raakvlak met diverse andere opgaven in het landelijk gebied, waaronder andere provinciale opgaven zoals terugdringen bodemdaling en de gebiedsgerichte aanpak stikstof. Waar deze opgaven overlappen zoeken we onderling afstemming, zodat de opgaven elkaar kunnen versterken en er geen onderlinge concurrentie ontstaat. In de nieuwe uitvoeringsstrategie zal de aanpak van deze opgaven onderling worden verbonden.

4.5. Besturing en beheersing

De uitvoering bij AVP gaat via een gestructureerde projectmatige aanpak. Dit geldt voor zowel projecten als processen, bij processen worden dezelfde principes gehanteerd. Projecten kan hier dus gelezen worden als gebiedsprocessen/ en -projecten.

Alle projecten kennen een begin en een eind en hebben duidelijke vooraf vastgestelde doelen. Ook zal er niet met een gebiedsproces/-project gestart worden alvorens er een projectopdracht en projectplan is. Projecten worden gestuurd aan hand van een duidelijke projectfasering. Gedurende het project vindt sturing plaats op resultaat, tijd, geld, kwaliteit, risico's. De verantwoording hierop gebeurt o.a. door het aanleveren van maandelijkse voortgangsrapportages, die input zijn voor de P&C cyclus, de OGON-gesprekken, projectteam overleggen en waar wenselijk breder, bijvoorbeeld stuurgroepen. In de Organisatieleidraad AVP is omschreven hoe dit wordt vormgegeven.

Voor besturing en beheersing van lopende projecten wordt er elke maand een voortgangsrapportage bijgewerkt. Elk kwartaal wordt er gemonitord wat de voortgang is van de diverse projecten binnen het Agenda Vitaal Platteland en ontvangt de programmamanager een voortgangsoverzicht van alle projecten. De projectleiders leveren hier input voor aan via de voortgangsrapportages. Financiële informatie volgt uit het financiële systeem Presto en wordt geüpdatet via de voortgangsrapportages. De voortgang van de natuuropgave wordt bijgehouden in GIS en in de meerjarenplanning NNN. De monitoringsgegevens die elk kwartaal worden opgeleverd vormen input voor de provinciale P&C-producten. Het programma AVP valt binnen diverse begrotingsprogramma's binnen de provinciale begroting. Het merendeel van de verantwoording vindt plaats binnen programma 2, landelijk gebied. Maar daarnaast ook programma 3, Bodem en Water, programma 8 Economie (recreatieonderdelen).

De programmamanager AVP is verantwoordelijk voor de monitoring van het programma. Zij wordt hierin ondersteund door de programmabeheerser /controller. De voortgang van het programma, met name de natuurrealisatie, wordt elk kwartaal samen met NEL en grondzaken doorgesproken met de gedeputeerde. De AVP-opdrachtgever en de AVP-projectleider voeren maandelijks overleg over de lopende projecten aan de hand van maandelijkse projectvoortgangsrapportages. Eind 2022 en begin 2023 werken we aan verder professionaliseringsslag door de voortgangsrapportages te digitaliseren. Daarnaast worden KPI (key performance indicators) bepaald die terug te vinden zijn in de voortgangsrapportages en samen komen in een dashboard, welke weer input zijn voor de P&C producten. Het doel van de digitalisering is het verhogen van de efficiëntie en accuraatheid van de voortgangsrapportages en het verkrijgen van effectieve en accurate managementinformatie.

Effectmonitoring is geen primair onderdeel van het programma AVP. Het meten van de effecten van het uitgevoerde beleid is een lijntaak en vindt plaats door de betrokken beleidsafdelingen van de provincie Utrecht. Vanuit de Doorkijk opgaven AVP 2027 zal effectmonitoring in overleg met de beleidsafdelingen voor sommige onderdelen binnen het programma worden geïncludeerd, zodat de uitgevoerde opgaven beter gekoppeld kunnen worden met de maatschappelijk gewenste doelrealisatie.

4.6. Financiering

Onderstaand staat aangegeven welke middelen benodigd zijn voor de uitvoering van het Jaarplan AVP 2023.

Opgave	Benodigd budget 2023	
Natuur, water en bodem	€	17.656.000
Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland	€	14.258.000
Uitvoeren maatregelen Beheerplannen Natura 2000 (voormalig PAS)	€	1.908.000
Kwaliteitsverbetering Natuur	€	410.000
Realisatie Groene contour #	€	20.000
Aanleg kleine landschapselementen	€	705.000
Beleefbare natuur	€	190.000
Agroforestry	€	165.000
Landbouw	€	3.075.000
POP3 / POP3+	€	2.235.000
Plattelandscoaches	€	585.000
LaMi	€	100.000
Landbouwstructuurversterking	€	155.000
Recreatie	€	3.728.000
Wandelroutenetwerk Utrecht Oost	€	690.000
Revisie fietsknooppuntennetwerk	€	750.000
Recreatie om de Stad-fietspaden IJsselwetering en Reijerscop	€	2.230.000
Recreatiebanken	€	58.000
Leefbaarheid en Kleine Kernen	€	350.000
Leefbaarheid en kleine kernen	€	350.000
VABs	€	50.000
Vrijkomende Agrarische Bebouwing	€	50.000
Proceskosten	€	1.053.000
Exploitatie Gebiedscommissie Utrecht-West 2023	€	803.000
Proceskosten programma AVP 2023	€	250.000
Eindtotaal	€	25.912.000

exclusief opgave groene contour NEL, AVP heeft alleen opdracht voor GC in de uiterwaarden.

In totaal is € 25,9 miljoen benodigd voor de uitvoering van dit programma in 2023. Bij de zomernota 2023 zal de begroting op de kostenplaatsen waar nodig worden aangepast. Daarbij zal dan ook rekening zal worden gehouden met de actuele prognose op dat moment. Waar aanvullende middelen nodig zijn zal dat worden gedekt uit de reserve landelijk gebied.

4.7. Risicomanagement

De majeure risico's die zich voordoen binnen het programma AVP staan opgenomen in het provinciale risicobeheerssysteem Naris. Daarnaast staan de risico's per project opgenomen in de voortgangsrapportage die elk kwartaal wordt opgesteld.

4.8. Communicatie

Het communicatieteam maakt onderdeel uit van de staf. Ze verzorgen de interne communicatie binnen het AVP-team en vanuit hun rol als communicatieadviseur adviseren en ondersteunen ze de AVP-collega's in de projecten en gebiedsprocessen extern. Dit kan gaan over het ontwikkelen van een communicatieplan tot aan de uitvoering hiervan. De corporate visie dient hierbij als basis en de communicatie uitingen gaan ten alle tijden volgens de huisstijl van de provincie Utrecht. Om op de hoogte te zijn van alle politieke en maatschappelijke gevoeligheden en verandering en om kansen te benutten vindt er regelmatig afstemming plaats tussen de woordvoering en communicatiemedewerkers van uitvoering, beleid en communicatie. De communicatiecoördinator van het team communicatie zorgt voor de integraliteit, de kwaliteit, bepaalt samen met de programmamanager de richting en is het eerste aanspreekpunt voor het AVP-team en de organisatie.

Focus in 2023

In 2023 blijft de afstemming tussen de communicatiemedewerkers van uitvoering, beleid en corporate cruciaal vanwege de organisatie en uitvoering van de Gebiedsgerichte Aanpak Landelijk Gebied (GGA-LG) en de Uitvoeringstrategie Landelijk Gebied (ULG). Deze veranderingen zijn van invloed op de communicatiestrategieën van AVP voor zowel de interne als externe communicatie. De focus zal daarom in 2023 ook liggen op het goed anticiperen op deze veranderingen. Daarbij is het van belang samen om met de communicatieadviseurs van GGA-LG, corporate communicatie en de woordvoering te werken aan gezamenlijke en doelgroepsgerichte communicatieboodschappen en de transitie naar UPLG (Utrechts Programma Landelijk Gebied). In de projecten en gebiedsprocessen van het programma Agenda Vitaal Platteland komt onder andere meer focus te liggen op participatie en afstemming met de omgeving. Het AVP-communicatieteam kan hierbij een belangrijke en ondersteunende rol in vervullen.

De veranderende organisatie heeft mogelijk invloed op de organisatie van het communicatieteam en de branding van AVP.